

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj VI.

V sredo 5. prosenca 1848.

List 1.

Ob novim létu.

Silvester sprémi stariga v zatón,
Posije sonce nov'ga léta;
Se siplje sreča, se gostí poklón,
Mnogteri kej si v žep obéta:
Kaj bodo kolj Novice zbrale
Ter željnim bravcam darovale?

Od vétrov dvéh odjék napol glasán
V uhò Ljubljanci béli bije:
»Novice! ved'te: je Gospodov dan,
Molčite dansi od kmetije;
Zvedrujte nas, — pustivši tlake —
Dvignite misli v vikíši zrake!«

»Ne oponasaj zlòbno, ljubi, nè!
Minul je praznik, že je sréda;
Imel pondelj in tork si siv mordè, —
Ti dansi delo še preséda?
Smo kmétiice, učiti kméta
Je skerb naj perva, skerb nam svéta.

Imej vedrilo pròstor svoj — naj bo,
Vsak list mu svoje da verstice;
Pa védi: mé kmetijo ljubimo,
Kmetijske bivamo Novice;
So čisljali že plug Slovèni
Od nékdaj, — naj tud zdaj se cèni.

Rimljanje so trobili v bojní rog,
Kovali suljce, meč brusili;
Brodili Nemci v gojzd in log,
Medvéde, bivole gonili,
Ko od poljskiga Slovènu dela
Je trudna že motika péla.

Za kratkočasnike je lovski roj,
Naj tudi ne brez slednje cène;
Keršanski mir sovraž' kervavi boj:
Kmetija sama — brez preméne —
Ostane vselej v svitli časti
Prostaku in visóki oblasti.

Ob Muri, Dravi že od nékdaj
Ob Soči, Savi in Savini

Je žito rumenélo, kakor zdaj;
Orali tú slovenski sini,
Vodé slovenske čede pile,
Besede naše se glasile.

Pustila mlajšim znamnja Grek, Rimljan,
Jih nósi pòtok, hrib, dolina;
Sovražni zgubil ni Mohómetan,
Kar kdej je imela Palestina:
Glej, v jedru po dežel' Slovèna
Odpró se le slovenske imèna. —

V prijazni ravni ob Ljubljanci tje
Počiva stara mat' Ljubljana,
V Emono jo Rimljan prekerstil je,
Po nemškim v Lajbah prekovana;
Slovencu pa Ljubljana bela
Po starim — v ustih bo živeła.

Kdo gledal je *sorrévat' Sovri* dvé?
Poslušal kdo, de *suje* Sava?
Kdo zúmil, Bistra de *bistri* poljé?
Alj kdo kerševal je Triglava,
Kdo Kóma, daljniga soseda
Ki un'mu v trojno lice gleda?

Slovenski *orataj* — drug javalnè —
Ki je ob berdih dobe davne
Čuvál govèda, jagnjeta berhkè,
Ogóne s plugam obetavne
Obrácal sprétno prigojene,
Ter s plodno róso napojene. —

Krivač, sekira, rónnica rožljá,
Ogladi spervíc zemlje lice,
Se kamnje perstení, se perst rahljá;
Potegne sčasam kmet brazdice;
Glej, raste žito, tersje, trava,
Kjer bla nepridna je gošava.

Ob njivah staviti je treba blo
Pristave, kočè in šotore,
Tovars' tovaršu v zvezo da rokó
Sozidata si hiše, dvore;

Vštric dóma dom se povzdiguje
Vás, mesto, terg se sčasam snuje.

Verdjana zemlja daja obilni plod;
'Ma kupe eden v sadji, v žiti,
Kmetijsko orodje dela se drugod, —
Zaména mora se goditi;
Razvažá roba se po cèsti,
Nevkretno lahki dnar namésti.

Takó 'z kmetije sčasam pricvetè
Obertna spretnost, umetnija,
Iz njé vsakteri nauk snuje se,
Iz njé pognala je kupčija;
Vsakdo spoznaj le brez spodtike:
Kmetija vir je vse omike!

Pridélik žélel bit' je zavarván,
In slednji svést če bit' življenja:
Človéku človk ponudi róko v bran,
In sprózi se koló občenja;
Ljudjé edin'jo se v deržave,
Ki vladajo jih modre glave.

Na polji je vladarstvo vstavljeno
Od tod mu moč in živež téče;
Deržava kmetu v svést in bran zato
Skerbí za mir, ter brusi méče;
Cesarji in visóki kralji
So vselej kmetu čast dajali.

Je révna béba in ubog bizják,
Ki kmeta vredno ne spoštuje;
Zaróbljen, slép in puhloglav je vsák,
Ki ga óšabno zanicuje;
'Z trinógov strupniga kardela,
Ki derzno mu krivico dela.

Zasliši torej, brave! ki si volján,
Kaj voš'mo letašnje Novice:
*Postenje v sercu hráni slednji stan,
Bogá se bój, in derž' pravice!
Vèrh téga mirno dolge léta
Kmetijo, živi Bog in kmeta!«*

—n.

Vošila Novicam ob novim létu.

Od več strani smo dobili prijazne vošila Novicam ob novim létu, de bi jih v njih natisniti dali. Iz serca radi bi jih bili današnjimu listu izročili, kér nas take znamnja serčne ljubezni neizrečeno veselijo in bi gotovo tudi vsaciga rodoljuba razveselile, — ali prostora nam manjka! Oznanimo tedej le, de dopis iz Dunaja gospoda Ž. nas je posebno razveselil, iz kteriga bomo drugikrat nektere svéte zastran naših šol svojim bravcam podali. V tem dopisu beremo tudi s kakošnim veseljem „divico orleansko“ pričakujejo, rekoč: „Koseski, o